

Folkhälsomyndigheten

FoHMFS 2014:14

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om fukt och mikroorganismer

I Folkhälsomyndighetens författningssamling (FoHMFS) publiceras myndighetens föreskrifter och allmänna råd.

- Föreskrifter är bindande regler.
- Allmänna råd innehåller rekommendationer om hur en författning kan eller bör tillämpas och utesluter inte andra sätt att uppnå de mål som avses i författningen.

Folkhälsomyndigheten ger årligen ut en förteckning över gällande föreskrifter och allmänna råd.

Folkhälsomyndighetens författningssamling

Ansvarig utgivare: Nils Blom
ISSN 2001-7804 (online)
ISSN 2001-7790 (tryckt)

Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om fukt och mikroorganismer;

FoHMFS 2014:14

Utkom från trycket
den XX januari 2014

beslutade den 2 januari 2014.

I dessa allmänna råd ges rekommendationer för tillämpningen av 9 kap. 3 § samt 26 kap. 22 § miljöbalken (1998:808) vad gäller fukt och mikroorganismer inomhus.

Dessa allmänna råd gäller för bostäder och lokaler för allmänna ändamål där människor vistas mer än tillfälligt.

Olägenhet för människors hälsa

Vid bedömningen av om fukt och mikroorganismer i bostäder och lokaler för allmänna ändamål innebär olägenhet för människors hälsa bör tillsynsmyndigheten beakta bl.a. om

- det förekommer synlig mikrobiell växt och/eller mikrobiell lukt i bostadsrum eller lokaler för allmänna ändamål,
- mikroorganismer eller mikrobiell lukt befaras spridas från byggnadskonstruktionen eller från t.ex. källare, grund eller vind, till bostadsrum eller andra rum där människor vistas stadigvarande,
- fuktskador inte åtgärdas och detta innebär en risk för att mikroorganismer kan växa till, och
- fuktskador har åtgärdats bristfälligt, t.ex. vid uttorkning och utbyte av mikrobiellt angripet material.

Bedömningen bör göras efter en sammanvägning av samtliga relevanta omständigheter, där hänsyn även bör tas till känsliga personer.

I regel krävs en okulär besiktning av en byggnads skick för att ta ställning till om det föreligger olägenhet för människors hälsa. I många fall krävs också en mer ingående byggnadsteknisk undersökning. Provtagning kan vara ett komplement vid inspektioner och tekniska undersökningar av byggnaden. Ett ställningstagande i frågan om olägenhet för människors hälsa föreligger bör dock inte enbart grundas på underlaget från provtagningar och analyser av t.ex. luftburna mikroorganismer, sporer, flyktiga organiska ämnen eller glukon.

Undersökningar

I 26 kap. 22 § miljöbalken finns bestämmelser om förutsättningarna för tillsynsmyndigheten att ställa krav på undersökningar av byggnader som upplåtits för bostäder eller allmänna ändamål. Indikationer som kan föranleda ett sådant krav är t.ex.

- synliga fuktskador och fuktfläckar, missfärgningar eller bubblor i mattor och tapeter,
- omfattande kondens på fönstrens insida vid en utetemperatur av ca -5°C eller lägre,
- om fukttilskottet inomhus, under vinterförhållanden, regelmässigt överstiger 3 g/m^3 luft, eller
- om luftfuktighetens medelvärde överstiger $7\text{ g vatten/kg torr luft}$ under en längre period under eldningssäsongen, vilket motsvarar ca 45 % relativ luftfuktighet vid 21°C .

Tillsynsmyndigheten kan också ställa krav på undersökningar enligt 26 kap. 22 § miljöbalken, om det finns anledning att befara växt av mikroorganismer på svåråtkomliga ytor eller i byggnadskonstruktionen och en okulär besiktning inte ger ett tillräckligt underlag för en bedömning av om olägenhet för människors hälsa föreligger. I sådana fall bör krav på t.ex. en byggnadsteknisk undersökning ställas. Ibland kan även provtagning vara befogad för att kunna få förekomsten av fukt eller mikroorganismer bekräftad. Dessutom kan prover behöva tas för att konstatera en skadas omfattning.

Undersökningar kan också behöva göras för att lokalisera källan till mikrobiell lukt och för att utreda orsaken till lukten.

Folkhälsomyndigheten

JOHAN CARLSON

Greta Smedje
(Avdelningen för kunskapsstöd)

Folkhälsomyndigheten

Solna Nobels väg 18, SE-171 82 Solna **Östersund** Forskarens väg 3, SE-831 40 Östersund.
www.folkhalsomyndigheten.se